

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Karla Kosteckého a soudců JUDr. Pavla Vacka a Mgr. Lucie Trejbalové v právní věci žalobce: **B.C. N. a H. s.r.o.**, se sídlem L. xx, NB, Bor, zast. Ing. Otou Koškem, daňovým poradcem se sídlem tř. T.G.Masaryka 822, 473 01 Nový Bor, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 5. 2010, č.j. 45091/010/9010/21.04.10/KK/127/R

t a k t o :

- I. **Žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 10. 5. 2010, č.j. 45091/010/9010/21.04.10/KK/127/R, s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalované, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Česká Lípa (dále jen „OSSZ Česká Lípa“) ze dne 25. 3. 2010, č.j. 45001/010/9010/26.11.09/JU/021/R. Tímto prvostupňovým rozhodnutím byla podle § 104a zákona č. 582/1991 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zamítnuta žádost žalobce o vrácení přeplatku na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za období ledna až června 2007.

Žalobce namítal, že žalovaná vyhodnotila odvolací důvody neúplně a nesprávně a rozhodla v rozporu s § 89 a § 90 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Žalobce žalované vytýkal, že se opírala jen o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2010, č.j. 4 Ads 120/2009-88, který však žalobce v odvolání zpochybnil a zdůvodnil, že nesplňuje podmínky dle čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že v odvolání doložil, že tento rozsudek supljuje zákonodárnou činnost a jedná se o projev prolínání soudcovské moci do moci zákonodárné.

Podrobnější zdůvodnění uvedených žalobních námitek žalobce neuvedl. Žalobce se proto domáhal toho, aby soud napadené rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že skutečně vyšla při svém rozhodování ze shora cit. rozsudku Nejvyššího správního soudu, který byl vydán k její kasační stížnosti k obdobné právní otázce. Do doby řešení otázky povinnosti úhrady pojistného krajským soudem nebyly o povinnosti zaměstnavatelů hradit pojistné žádné pochybnosti. Cit. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu bylo pro posouzení povinností zaměstnavatelů hradit pojistné v 1. pololetí roku 2007 klíčové a také pro postup ve věci žádosti o vrácení pojistného. K námitce suplování zákonodárné činnosti soudem se žalovaná nevyjádřila s tím, že jí to nepřísluší. Podle žalované ve věci postupovala v souladu s § 89 a § 90 správního řádu, když neshledala důvody pro postup dle § 90 odst. 1 až 4 správního řádu, odvolání žalobce zamítla. Navrhovala zamítnout žalobu pro nedůvodnost.

Ze správního spisu považuje soud za potřebné shrnout následující:

Skutkový stav věci není mezi účastníky sporný. Žalobce v rozhodném období ledna až června 2007 hradil pojistné na sociální zabezpečení, předkládal přehledy o vyměřovacích základech a pojistného malé organizace.

Dne 26. 11. 2009 podal žalobce žádost o vrácení přeplatku na pojistném odvedeném organizací podle § 17 zákona č. 589/1992 Sb. za období ledna až června 2007 v celkové výši 270.407,- Kč, na základě opravných přehledů o vyměřovacích základech a pojistném malé organizace, kde uvedl pojistné od zaměstnavatele za zaměstnance malé organizace ve výši 0,-Kč, a to s odkazem na absenci definice vyměřovacího základu pro pojistné za organizaci.

Žádost o vrácení přeplatku na pojistném na sociální zabezpečení OSSZ Česká Lípa zamítla rozhodnutím ze dne 25. 3. 2010. V odůvodnění konstatovala, že řízení o žádosti žalobce bylo přerušeno, neboť Nejvyšší správní soud řešil otázku, která je v dané věci sporná. Podle Nejvyššího správního soudu i v období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 byly organizace a malé organizace poplatníky pojistného a měly povinnost platit pojistné za sebe, jejich platební povinnost v tomto období nezanikla. Vyměřovací základ organizace a malé organizace v zákoně č. 589/1992 Sb. (ve znění účinném v době od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007) bylo možné pomocí interpretačních postupů dovodit z ust. § 3 odst. 1, § 4, § 5, § 7, § 9, § 21 odst. 2 a § 25a cit. zákona a stanovit natolik určitě jako částku odpovídající úhrnu vyměřovacích základů zaměstnanců, že o jeho vymezení nemohlo být pochyb. V důsledku toho nemohl v případě žalobce vzniknout přeplatek na tomto pojistném, proto žádost o vrácení přeplatku není důvodná.

Proti tomuto rozhodnutí správního orgánu 1. stupně se žalobce odvolal. V odvolání žalobce polemizoval se závěry obsaženými v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2010, č.j. 4 Ads 120/2009-88, namítal, že v zák. č. 589/1992 Sb. měla být přesná definice pro účinnou a spravedlivou aplikaci sankcí, které hrozí za nedodržení příslušných ustanovení. Proto je nepřijatelné dovodit zákonnou povinnost platit pojistné pomocí interpretačních metod, Nejvyšší správní soud projevil ve skutečnosti zákonodárnou iniciativu. Cit. rozsudek žalobce označil za překvapivý a neztotožnil se s jeho závěry, neboť nebyly

splněny podmínky dle čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod.

Podané odvolání žalovaná podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítla a potvrdila rozhodnutí OSSZ Česká Lípa žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 10. 5. 2010. Podle žalované OSSZ Česká Lípa postupovala v souladu se zákonem, když rozhodla o zamítnutí žádosti o vrácení přeplatku. Odkázala na závěry řízení před Nejvyšším správní soudem, který řešil právní otázku, od které bylo posouzení žádosti žalobce odvislé. V období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 byly organizace a malé organizace poplatníky pojistného a měly povinnost platit pojistné za sebe, a proto jejich platební povinnost v tomto období nezanikla. Vyměřovací základ organizace a malé organizace bylo možné v zák. č. 589/1992 Sb. ve znění účinném od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 dovodit pomocí interpretačních postupů a stanovit natolik určitě jako částku odpovídající úhrnu vyměřovacích základů zaměstnanců, že o jeho vymezení nemohlo být žádných nejasností.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s., a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Spornou otázkou v souzené věci je, zda žalobci vznikl nárok na vrácení přeplatku na pojistném na sociální zabezpečení za období ledna až června 2007 podle příslušných ustanovení zák. č. 589/1992 Sb. Podle § 17 odst. 1, odst. 2 zák. č. 589/1992 Sb. přeplatek na pojistném se vrací plátcí pojistného nebo jeho právnímu nástupci do pěti let po uplynutí kalendářního roku, v němž vznikl, pokud není jiného splatného závazku vůči okresní správě sociálního zabezpečení s tím, že příslušná okresní správa sociálního zabezpečení je povinna vrátit přeplatek na pojistném do jednoho měsíce ode dne, kdy tento přeplatek zjistila.

Je třeba uvést, že posouzení, zda žalobci za uvedené období vznikl zmíněný přeplatek, závisí na tom, zda byl žalobce poplatníkem pojistného, v jaké výši byl pojistné povinen platit podle příslušných ustanovení zák. č. 589/1992 Sb. a v jaké výši je skutečně platil.

V dané věci nelze pominout, že o povinnosti organizace a malé organizace platit pojistné i za sebe dle zák. č. 589/1992 Sb. v období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 zdejší soud již rozhodoval rozsudkem ze dne 19. 3. 2009, č. j. 59 Ca 15/2009-38, rozhodnutí žalované i jemu předcházející platební výměr správního orgánu prvního stupně pro nezákonnost zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Proti citovanému rozsudku podala žalovaná kasační stížnost, o které Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 25. 2. 2010, č. j. 4 Ads 120/2009-88, rozhodl tak, že shora uvedený rozsudek zdejšího soudu ze dne 19. 3. 2009, č. j. 59 Ca 15/2009 - 38, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Tímto rozsudkem byl zdejší soud vázán, a proto poté rozsudkem ze dne 21. 4. 2010, č. j. 59 A 13/2010 – 50, již akceptoval právní názor žalované, aprobovaný Nejvyšším správním soudem ohledně povinnosti organizace a malé organizace platit i v tomto období pojistné s tím, že vyměřovacím základem organizace a malé organizace je úhrn vyměřovacích základů zaměstnanců. Vyslovený právní názor nebyl dosud překonán a krajský soud nemá důvod se od tohoto právního názoru odchýlit.

Vzhledem ke skutečnosti, že oběma účastníkům je zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu podrobně znám (viz. žalobcovy citace v odvolání), soud jen stručně shrne právní závěry v něm obsažené.

V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud poukázal na to, že v důsledku několika novelizací zákona č. 589/1992 Sb. přijatých v roce 2006 došlo k legislativnímu pochybení, které spočívalo v tom, že tento zákon pro období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 neobsahoval výslovnou definici vyměřovacího základu organizace a malé organizace jakožto jednoho ze základních pojmů právní konstrukce pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Nejvyšší správní soud se podrobně věnoval posouzení možnosti užít definici vyměřovacího základu v nařízení vlády č. 39/2007 Sb. a dospěl k následujícímu. Vymezení pojmu vyměřovacího základu organizace a malé organizace v nařízení vlády č. 39/2007 Sb., které nabylo účinnosti dnem 1. 3. 2007, bránila výhrada zákona, neboť ze zák. č. 589/1992 Sb. vyplývá, že přímo v něm pojal zákonodárce úmysl komplexně definovat všechny pojmy potřebné pro určení výše pojistného, a nikoliv umožnit vymezení jednoho z těchto pojmů pouze u jednoho druhu poplatníků pojistného formou podzákonného předpisu. Navíc pokud zákonodárce mocensky zavedl platební povinnost veřejnoprávní povahy, které se nebylo možné vyhnout, a stanovil okruh poplatníků, pak musel také sám určit její výši a toto oprávnění nebylo možné svěřit podzákonnému předpisu vydaného exekutivou. Konečně pak mělo nařízení vlády č. 39/2007 Sb. nepřipustnou retroaktivní povahu a vybočilo ze zákonných mezí, neboť jeho ustanovení § 2 věty druhé zčásti upravovalo právní vztahy, které vznikly před jeho účinností a vycházelo z příslušných údajů za tři kalendářní měsíce, ačkoliv podle § 6 odst. 1 zák. č. 589/1992 Sb. je rozhodným obdobím jeden kalendářní měsíc. Při nemožnosti odvození definice pojmu vyměřovacího základu organizace a malé organizace ze zákona by tedy nařízení vlády č. 39/2007 Sb. nebylo ústavně konformní a soud by jím proto při svém rozhodování nebyl podle čl. 95 odst. 1 Ústavy vázán.

S odvoláním na judikaturu Ústavního soudu i svou vlastní Nejvyšší správní soud neurčitost některého ustanovení právního předpisu považuje za rozpornou s požadavkem právní jistoty a právního státu pouze tehdy, jestliže intenzita této neurčitosti vylučuje možnost stanovení jeho normativního obsahu pomocí obvyklých interpretačních postupů. Proto ne každá interpretační nejasnost povede k výkladu výhodnému pro subjekt, jemuž je ukládána určitá povinnost. Proto Nejvyšší správní soud vyšel z toho, že i případná neurčitost některého ustanovení zák. č. 589/1992 Sb. může vést k použití výkladu nevýhodného pro poplatníka pojistného, a to za předpokladu, že intenzita této neurčitosti ještě umožňuje jeho obsah dovodit za použití obvyklých výkladových metod.

Zák. č. 589/1992 Sb., ve znění účinném pro období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2006, zařadil do okruhu poplatníků pojistného také organizace a malé organizace a stanovil jim povinnost odvádět pojistné, které byly povinny platit za sebe. Tato jejich platební povinnost tedy nemohla v rozhodné době zaniknout. Výše pojistného organizace a malé organizace za sebe samu se pak stanovila za pomoci tří veličin, z nichž zák. č. 589/1992 Sb. obsahoval a výslovně definoval rozhodné období a sazby pojistného. Rovněž tak obsahoval i pojem vyměřovacího základu organizace a malé organizace, jehož vymezení bylo možné

jednoznačně dovodit z definice vyměřovacího základu zaměstnance, neboť jen zaměstnanci se mohli účastnit systémů sociálního pojištění a sociálního zabezpečení, na které se pojistné platilo, přičemž jejich zaměstnavatelům žádné plnění z těchto systémů náležet nemohlo. Organizace a malá organizace tedy mohla platit pojistné za sebe samu pouze z těch příjmů svých zaměstnanců, které se zahrnovaly do jejich vyměřovacího základu. Navíc výslovný návod pro vymezení pojmu vyměřovacího základu organizace a malé organizace byl v rozhodné době obsažen v ustanovení § 21 odst. 2 zák. č. 589/1992 Sb., jež stanovilo výši přírážky k pojistnému na sociální zabezpečení až do 5 % z vyměřovacího základu organizace a malé organizace, který byl ve vztahu k jejich nižším složkám určen jako úhrn vyměřovacích základů zaměstnanců této nižší složky. Z jednotlivých ustanovení zák. č. 589/1992 Sb. ve znění účinném v rozhodném období lze podle názoru Nejvyššího správního soudu tedy učinit přesvědčivý, spolehlivý a zcela jednoznačný závěr, že vyměřovacím základem organizace a malé organizace nemohlo být ani v rozhodné době nic jiného než částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců. Tento závěr nemá výkladovou alternativu a podporují ho všechny v úvahu přicházející interpretační metody, přičemž žádná jiná interpretace vůbec nepřichází v úvahu. I přes absenci výslovné definice vyměřovacího základu organizace a malé organizace ve znění zák. č. 589/1992 účinného v době od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 bylo tedy zákonné ustanovení zakotvující tento pojem možné pomocí příslušných interpretačních postupů stanovit natolik určitě, že o jeho vymezení nemohlo být žádných nejasností. Nejvyšší správní soud uzavřel, že i při absenci výslovné definice vyměřovacího základu organizace a malé organizace bylo možné tento pojem ze zák. č. 589/1992 Sb., ve znění účinném pro období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007, s potřebnou mírou určitosti vymezit jako částku odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců.

Soud má tedy za to, že OSSZ Česká Lípa postupovala v souladu se zákonem, pokud dospěla k závěru, že nebyly splněny podmínky pro postup dle § 17 zák. č. 589/1992 Sb., neboť žalobci na pojistném za období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 nevznikl přeplatek. Žalobce jako malá organizace byl i v tomto období zařazen do okruhu poplatníků pojistného na sociálním zabezpečení, na pojistném mu nevznikl přeplatek z důvodu, že by nebyl povinen odvádět pojistné za zaměstnance z důvodu absence výslovné definice vyměřovacího základu pro malou organizaci. Žalovaná tedy nepochybila, pokud potvrdila rozhodnutí OSSZ Česká Lípa, jež žalobcovu žádost o vrácení přeplatku zamítla. Žalobce vznesl námitku porušení § 89 a 90 správního řádu obecně, aniž by rozvedl, v čem konkrétně žalovaná procesně pochybila, nicméně lze dovodit, že podstatou sporu je shora popsáná právní problematika.

Jestliže žalobce spatřoval porušení cit. ustanovení správního řádu v tom, že žalovaná vycházela z rozsudku Nejvyššího správního soudu, soud v tom pochybení nespatřuje. Jak bylo nastíněno shora, žalovaná byla právním stanoviskem vyjádřeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu vázána v případě jiného poplatníka pojistného, avšak v souladu s principem právní jistoty a předvídatelnosti správního rozhodování takto postupovala i v případě žalobce tak, aby při rozhodování obdobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Není nedostatkem odůvodnění napadeného rozhodnutí, pokud žalovaná nereagovala na každou dílčí výtku obsaženou v odvolání, jestliže jasně a srozumitelně odůvodnila, že žalobcovu žádost o vrácení přeplatku na pojistném považuje za nedůvodnou s ohledem na to, že žalobce byl i v rozhodném období poplatníkem pojistného a výše vyměřovacího základu organizace a malé organizace bylo možné z jednotlivých ustanovení zák. č. 589/1992 Sb. jednoznačně dovodit jako úhrn vyměřovacích základů jejich zaměstnanců.

K žalobcově výtce porušení čl. 1 odst. 1 a čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod (tedy ve zkratce porušení zásady, že státní moc, včetně ukládání daní a poplatků, lze uplatňovat jen na základě a v mezích zákona) soud uvádí, že napadené rozhodnutí žalované nepovažuje za rozporné s uvedeným ústavně právním principem. K tomuto přesvědčení soud vede skutečnost, že organizace a malé organizace byly zák. č. 589/1992 Sb. v rozhodném znění od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 výslovně označeny za poplatníky pojistného, tento zákon také výslovně definoval dvě ze tří veličin rozhodných pro stanovení povinnosti organizace a malé organizace platit pojistné za sebe, a to pojistné období, kterým byl stanoven kalendářní měsíc, a sazbu pojistného. Poslední velečinu rozhodnou pro určení výše pojistného, tedy právě vyměřovací základ, bylo pak možné dovodit pomocí interpretačních metod z ostatních ustanovení cit. zákona, jak podrobně popsal v shora uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud. Za tohoto stavu nelze takovou interpretaci označit za zákonodárnou činnost, porušující cit. ustanovení ústavního pořádku.

V návaznosti na uvedené nezbývá než konstatovat, že žaloba není důvodná, a proto ji soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Ve věci soud rozhodoval v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, když oba účastníci ve stanovené lhůtě s takovým postupem soudu nevyjádřili nesouhlas.

Podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, proto mu soud nemohl náhradu nákladů řízení přiznat; naopak žalovanému správnímu orgánu, který na náhradu nákladů řízení právo má, žádné náklady nad rámec jeho úřední povinnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě 2 týdnů od doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím **soudu podepsaného**.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel podle § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen **advokátem**.

Kasační stížnost lze podat pouze **z důvodů** uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Podle § 106 odst. 1 s. ř. s. musí kasační stížnost **obsahovat** kromě obecných náležitostí označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu rozhodnutí bylo doručeno.

Kasační stížnost **n e m á** odkladný účinek. Jiné opravné prostředky nejsou přípustné.

V Liberci dne 1. prosince 2010.

Mgr. Karel Kostelecký, v.r.
předseda senátu